

Resultater og videreføring av Havbruksnæringens Miljøfond

Årsmøte Nord-Norsk
Aina Valland, direktør miljø

Om miljøfondet

- Havbruksnæringens miljøfond presentert på FHLs generalforsamling 7. april 2011. Varighet på 3 år.
- Del av Miljøløftet. Havbruksselskapene har bidratt med kr 10.000,- pr konsesjon pr år.
- Bidra til å finansiere arbeidet med å redusere mengden rømt oppdrettsfisk i laksevassdragene.
- Et strakstiltak inntil næring og forskningsmiljøer har funnet et system for å kunne identifisere rømt laks.
- Vedtak om videreføring av fondet.

”

Det er svært positivt at næringa tar eit større ansvar enn tidlegare for å redusere uheldig miljøpåverknad. Dette er eit velkome taktskifte.

- Fiskeridirektør Liv Holmefjord

Oppdrettsnæringen fortjener ros fordi den nå forplikter seg til flere nye miljøtiltak for å beskytte villaks og sjørret. Dette er til dels strengere krav enn myndighetene stiller.

- Rasmus Hansson, WWF

Det var en gledens dag da dere åpnet miljøpakken (...) Dette er offensivt, viktig og riktig.

- Fiskeri- og kystminister Lisbeth Berg-Hansen

FHLs miljøpakke er veldig positiv. Jeg har kjeftet på næringen for å bortforklare problemene og peke på at andre er verre, men nå vil jeg rose den for å ta tak og fortelle hva den har tenkt å gjøre. Dette er noe av de beste jeg har hørt fra oppdrettsnæringen på lenge.

- Miljøvernminister Erik Solheim

Tildeling av midler

- **Regionale tiltak:** besluttes av regionale styringsgrupper bestående av det regionale Arbeidsutvalget eller personer oppnevnt av arbeidsutvalget og en representant fra medlemsbedrift i NSL.
- **Nasjonale tiltak:** 30 % av innsamlede midler, besluttes av en styringsgruppe bestående av Bransjegruppe Havbruk og en representant fra en NSL-medlemsbedrift.
- Representanter fra villaksinteressene og forvaltningen inviteres til å komme med innspill til både regionale og nasjonale tiltak.
- To tildelingsrunder årlig, nye søknadsfrister er 15. februar og 15. august. I tillegg mer operativ.

20 millioner brukt til ulike prosjekter

Millionstøtte til 60 villaksprosjekter

Havbruksnæringens miljøfond har bevilget 14,3 millioner kroner til ulike tiltak i ca 60 elver langs norskekysten.

Publisert: 06.02.13

I løpet av 2012 ble det bevilget støtte til 18 villaksprosjekter fra Rogaland i sør til Finnmark i nord. Noen av disse tiltakene har fått midler over flere år.

- Det er gledelig at det er stor interesse for å søke midler til overvåking og utfisking av rømt laks. Rapportene viser at det i mange vassdrag er mindre innslag av rømt fisk enn årene før. Det er gledelig fordi det betyr at næringsaktorenes arbeid for å hindre rømming gir resultater, sier Roar Paulsen som leder den nasjonale styringsgruppen i miljøfondet.

Statistisk Sentralbyrå melder også om rekordfanoster på 448 tonn laks i elvene i 2012.

miljøløftet

Dette er miljøløftet

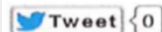
Medlemsbedriftene i FHL forplikter seg til en rekke nye miljøtiltak. Samtidig har FHL bedt myndighetene om skjerpede kontroller med bedriftene for å sikre at regelverket følges. Tiltakene på løper opp...

kyst.no

- en tjeneste levert av norsk **fiskeoppdrett** as

UNI Miljø: Uttak av oppdrettslaks viktig for villaksen

En fersk rapport konkluderer med at organisert uttak av rømt oppdrettslaks på gyte plassene er et effektivt tiltak for å redusere negativ påvirkning på villaks og sjøørret i Hardangerfjordbassenget.

Tips en venn Utskriftsvennlig

Rapporten er omtalt på Fiskeridirektoratets hjemmesider og er laget på oppdrag av "Pilotprosjektet for Hardangerfjorden".

- Hardanger og Sunnhordland er en region på Vestlandet der innslaget av oppdrettslaks i elvene har vært særlig høy i mange år sammenlignet med andre regioner. I flere elver lå andelen oppdrettslaks på mellom 10 og 50 prosent på 2000-tallet. Situasjonen ble ansett som kritisk i mange vassdrag, fordi det trolig var høy risiko for at den stedegne bestanden av villaks kunne gå tapt, skriver direktoratet.

Pilotprosjektet for Hardangerfjorden ble etablert i 2010. Oppgaven er å komme med forslag til strakstiltak for å redusere den samlede negative påvirkningen på villaks og sjøørret i Hardangerfjordbassenget. Fiskeridirektoratet

Resultat Nasjonalt

Fokus på sporing/merking samt kunnskapsoppbygging ift metoder for å overvåke og fiske ut rømt laks

Resultat fra 62 undersøkte elver- innslag rømt oppdrettsfisk 2011 og 2012

Årstall	Undersøkte elver	Undersøkte laks	Antall rømte laks	% innslag	Median	Elver <5% innslag	Elver 5-10% innslag	Elver >10% innslag
2011	12	7,424	336	4,5%	3,4%	8 (67%)	2 (17%)	2(17%)
2012	62	18,909	476	2,5%	1,6%	48 (77%)	7 (11%)	7(11%)

- 26000 laks er undersøkt
- 82% av vassdragene har brukt skjellanalyser
- Sommert på landsbasis var innslaget av rømt laks 4,5% i 2011, og 2,5% i 2012.
- Medianverdiene for innslag av rømt laks 3,4% i 2011 og 1,6% innslag i 2012. I denne store undersøkelsen i 2012 hadde altså halvparten av elvene 1,5% eller lavere innslag av rømt laks.
- Hovedvekten av undersøkelsene er gjort under sportsfisket på sommeren, i tillegg er noen vassdrag undersøkt senere på høsten.

Resultat fra Nord-Norge

Økonomi

Bevilgninger 2011		1 820 000
Bevilgninger 2012		1 010 000
Bevilgninger 2013		2 815 000
Bevilget for 2014	Foreløpig	450 000
Sum bevilgninger		6 095 000

Lite oppdrettslaks i elvene i nord

Undersøkelser av 6.937 laks i 24 elver i Nord-Norge i 2012 viser at innslaget av rømt oppdrettslaks er lavere enn ventet.

Lite oppdrettslaks i elvene i nord

Undersøkelser av 6.937 laks i 24 elver i Nord-Norge i 2012 viser at innslaget av rømt oppdrettslaks er lavere enn ventet. Det gjennomsnittlige innslaget var 1,1%, og 20 av elvene har mindre enn fem prosent rømt fisk. På landsbasis er over 26.000 laks i 62 vassdrag undersøkt de to siste årene, og i 2012 var det gjennomsnittlige innslaget av rømt fisk på 2,5% .

Publisert: 30.05.13

Dette framgår av prosjekter som er fullfinansiert og delfinansiert av Havbruksnæringens Miljøfond. Siden 2011 har fondet bevilget 5,6 millioner kroner til kartlegging og utfisking av rømt laks i Nord-Norge. På landsbasis er det bevilget vel 17 millioner kroner til norske lakseelver. Prosjektene er gjennomført i regi av elveeiere selv eller av eksterne

Kontaktpersoner

Nordnorsk havbrukslag:

Tor Anders Elvegård
Leder av Arbeidsutvalget
tae@nordlaks.no
Tlf. 977 73 728

Marit Bærøe
Regionsjef
marit.baroe@fhl.no
Mobil: 905 41 042

Arbeidsutvalget

Er du med?

Du vil vel ikke la andre bestemme over din bedrifts framtid? FHL-medlemskap gir resultater.

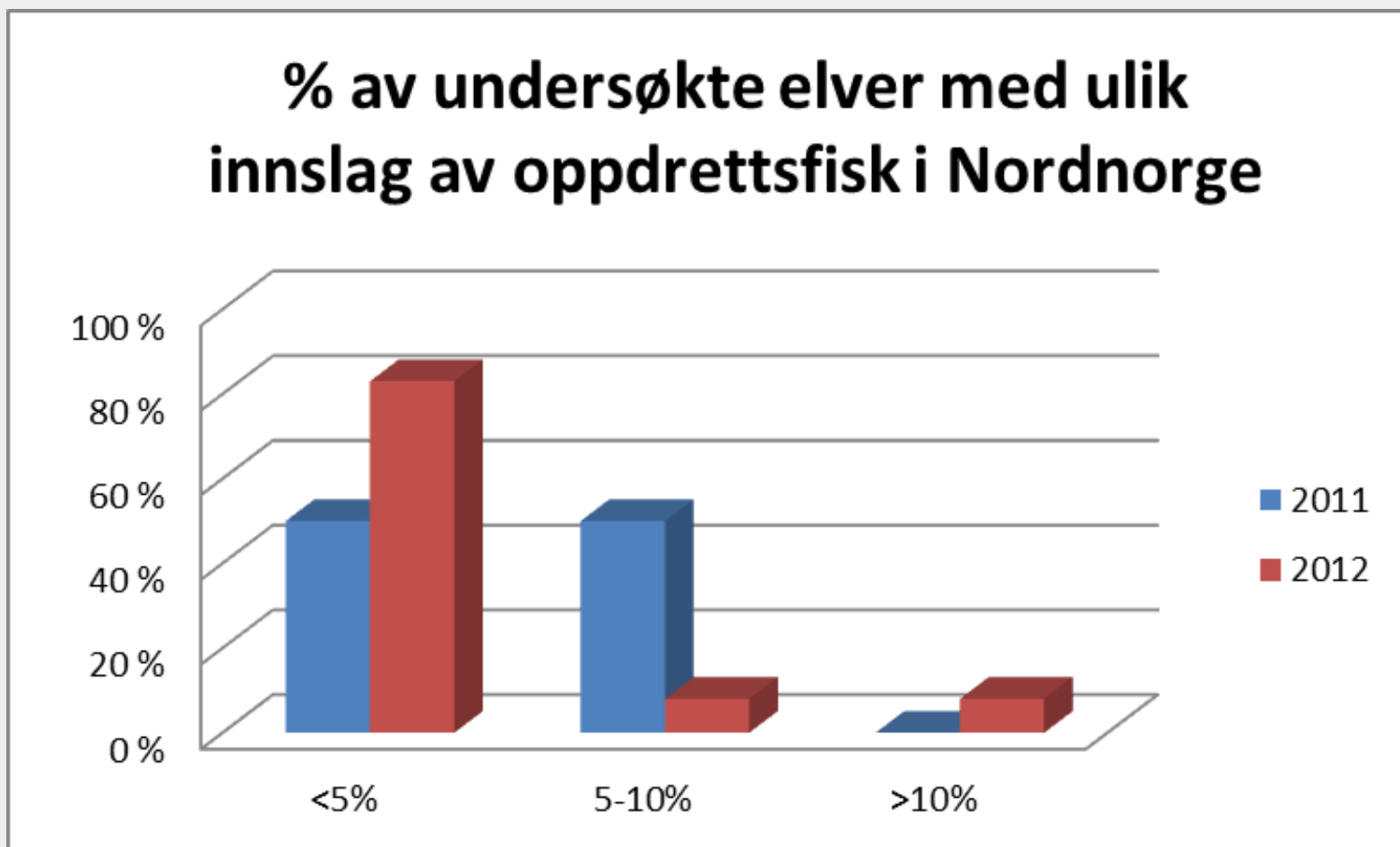
Bli medlem

Norsk sjømat

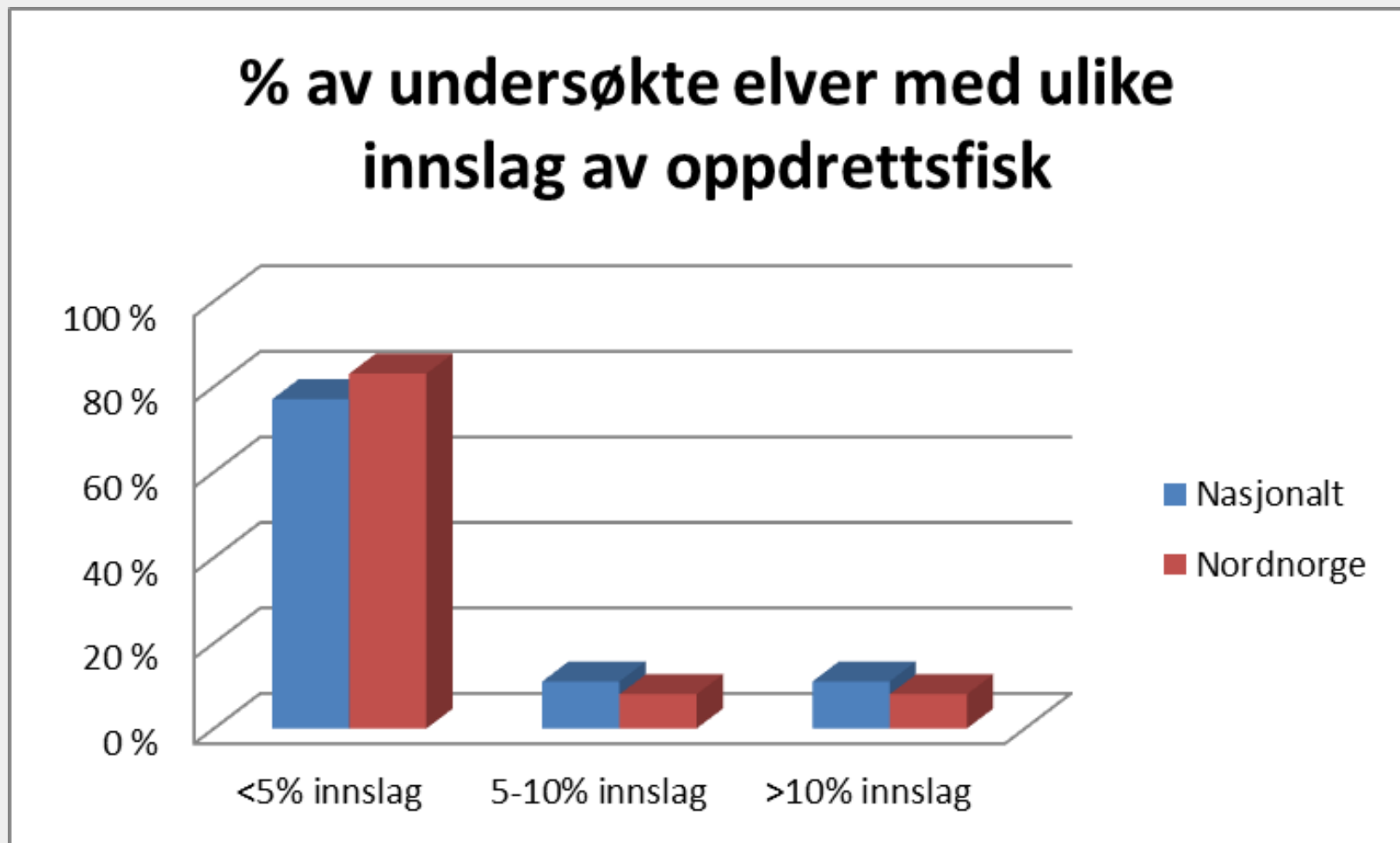
Visste du at norsk sjømatnæring bidro i 2010 med en total verdiskaping på ca. 46,5 milliarder kroner?

Mer om norsk sjømat

Det gjennomsnittlige innslaget i Nord-Norge var 1,1% i 2012, og 20 av elvene har mindre enn fem prosent rømt fisk.

Elvene i Nord- Norge sammenlignet med snittet nasjonalt 2012

Overvåkningsfiske i Varpa i Hamarøy/Tysfjord

- Info om bestanden av anadrom fisk, innslag av rømt oppdrettsfisk og lus.
- Samarbeid mellom næring og Fylkesmannen.
- Prosjektleder: Tangen produkter
- Sperring av elva med ruse. Skjellprøver fra all fisk analyseres, og fisk som visuelt kan bedømmes uten tvil som oppdrettsfisk tas ut av elva.
- Har søkt om forlengelse 2014- 2017.

Resultater Varpa 2010 - 2013

Innslag av oppdrettsfisk i forhold til oppgang av laks:

2013	2012	2011	2010
1,08 %	0,49 %	2,4 %	4,7 %

Antall oppdrettsfisk fanget i elva i 2013 var det samme som i 2012, men blir et større innslag (1,08 %) enn i 2012 (0,49 %) da det ble registrert mer villaks i 2012.

→ **innslaget av oppdrettsfisk i Varpavassdraget er svært lite.**

(NB: tall for 2013 ikke verifisert da skjellanalyser ikke pr dags dato er klar.)

Sperrevassdrag Nordland

(Prosjekt Utmark)

Søkere: Nordland Bondelag, Nordland Bonde- og småbrukerlag og Skogeierforeninga Nord.

Samarbeid med grunneierlagene for vassdragene og Fylkesmannens Miljøvernavdeling.

Metode: Fiskesperre som røktes daglig i sommerhalvåret, 11 vassdrag i Nordland.

Prosjekt over 3 år som avsluttes 2014.

Resultater Sperrevassdrag

- Registrert i overkant av 9 000 fisk gjennom fiskefellene, hovedsak sjørørret og sjørøye.
- Totalt ble det registrert 661 laks, kun Alsvågvasdraget og Tårstadvassdraget hadde en oppvandring på mer enn 100 laks.
- Skjellanalysene viste at kun 4 laks (0,6 %) ble identifisert som rømt oppdrettslaks. Om to usikre individer tas med øker innslaget av rømt laks til 0,9 %.
- Rapport for prosjektet vil foreligge i løpet av 1.kvartal 2014.

Tiltak mot oppdrettslaks i Skøelva, Troms

Søker: Skøelva Grunneierlag

Metode: Early-warning kamera/stasjon.

Kartlegging ved hjelp av drivdykking i området på nedsiden av fisketrappa
Fiskefelle

Overvåkingsfiske med stang (med lys)

3 år, avsluttes 2015.

Resultater: Endelig rapport ikke klar. Innblanding av oppdrettsfisk i vassdraget i 2013 i underkant av 2012. Under drivdykkingen i 2013 ble det heller ikke registrert mye oppdrettsfisk nede i elva.

Vandring av anadrom fisk i Lakselva på Senja.

Søker: Ferskvannsbiologen AS, Skandinavisk naturovervåking og NINA.
2 år, avsluttes 2014.

Metode: Registrering av utvandring av smolt og oppvandring av voksen laks, sjørret og sjørøye ved hjelp av videoovervåking samt kontroll av innslag av rømt oppdrettsfisk ved innfangning av fisk i fiskefelle.

Elveeierlaget har påstått at det er store mengder rømt fisk i elva, 35- 65%

Resultater: Skjellprøverapport er ikke klar, men mye tyder på at innslaget er for høyt, sannsynligvis 15%, likevel langt under fryktet innslag. Viktig at tiltak for uttak av rømt laks er satt i verk.

Overvåking av andelen rømt oppdrettsfisk i gytebestandene av laks i Finnmark 2011 – 2013

Søker: Naturtjenester i Nord AS. Samarbeid med grunneiere og lokale fiskeforeninger i vassdragene.

Metode: Dykkeregistreringer i 11 elver. Visuell bedømming, ikke skjellprøver.

Bevilget midler fra Miljøfondet for to år.

Gode resultat i 12 undersøkte elver i Finnmark 2012

- Minimum 1% rømt laks i snitt i Finnmarkselver
- Undersøkelser vha kamera, dykking og observasjon
- Det ble funnet oppdrettsfisk i 7 av 12 elver
- Gjennomsnittlig innblanding av oppdrettsfisk i disse elvene var 2.5%
- Vestre Jakobselv, Storelva og Repparfjordelva hadde en innblanding på ca 5%

03.10.13

Minimum 1 prosent rømt laks i Finnmarkselvene - Nyheter om oppdrett, fiskeri og sjømat - Intrafish.no

Rune Muladal er mannen bak undersøkelsen.
(Foto: Bent-Are Jensen)

Minimum 1 prosent rømt laks i Finnmarkselvene

I 12 undersøkte elver i Finnmark er i gjennomsnitt 1 prosent av laksen rømlinger fra oppdrettsanlegg, viser en ny måling.

 Bent-Are Jensen

Publisert: 13 januar 2013 09:58 PM

Oppdatert: 13 januar 2013 09:59 PM

Rune Muladal er mannen bak rådgivingsfirmaet Naturtjenester Nord. I tre måneder i 2012, fra august til oktober, undersøkte firmaet hans 12 elver i Finnmark. Metoden var fastmonterte kameraer i elv, samt dykking og observasjon. I alt ble 120 kilometer elv undersøkt.

De observerte rundt 5.000 laks, 1.500 røye og 1.500 ørret.

Observasjonene konkluderer med at det i gjennomsnitt ble observert 1 prosent innblanding av oppdrettsfisk av all observert laks. Og de viser at det er store lokale variasjoner i forekomsten av oppdrettslaks i elvene.

Muladal presenterte funnene på årssamlingen til Nordnorsk Havbrukslag i Tromsø på torsdag ettermiddag. Undersøkelsen var finansiert av Miljøfond Nord som Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening (FHL) står bak.

Resultater Overvåking Finnmark 2013

	km	Villaks (n)	Ørret (n)	Røye (n)	Oppdretts- laks (n)	% oppdrett
Eiby	15,8	274	1201	454	2	0,7
Repparfjord	4	115		31	37	32,2
Stabburselva	4	20	5	0	0	0,0
Lakselv	16	1317	795	31	1	0,1
Børselv	14	349	34	0	3	0,9
Storelva	11	461	52	2	49	10,6
Laggo	10,9	1019	5	219	8	0,8
Vestre J.	4	110	3	5	8	7,3
Komag	15	1231	147	435	2	0,2
Kongsfjord	15	771		0	0	0,0
Total	109,7	5667	2245	1188	110	1,9

Hva har vi oppnådd med Miljøfondet?

- Dokumentasjon på innslag av oppdrettslaks i elver over hele landet. Bidra til å påvirke rammebetingelser for næringen.
- Uttak av oppdrettslaks fra elvene
- Kunnskap om oppdrettslaksens adferd og vandringsmønster til villaks og oppdrettslaks
- Ulike sporings- og identifikasjonsmetoder har blitt utredet

Videreføring av Miljøfondet

- Bakgrunn:
 - Økende krav til havbruksnæringens dokumentasjon av egen påvirkning på omgivelsene.
 - Havbruksnæringen og villaksen er begge tjent med å forvaltes etter kunnskap og ikke "føre var" prinsipp.
- To tildelingsrunder årlig, nye søknadsfrister er 15. februar og 15. august.
- I tillegg mer operativ ved spesielle situasjoner.
- Krav til prosjekter:
 - Gjennomføres i henhold til regelverk og tillatelser
 - Undersøkelser også etter endt sportsfiskesesong
 - Skjellprøvetaking
 - Detaljert rapportering

En litt offensiv strategi kan noen ganger være den beste

I Miljøfondet er en offensiv og ønsker samarbeid.

Takk for oppmerksomheten!